Vesa Valtonen

Hallintovaliokunta

Lausunto Paikkatietopoliittisesta selonteosta

1 Yleistä ja selonteon valmistelusta

Maa- ja metsätalousministeriön valmistelema paikkatietopoliittinen selonteko on tärkeä kokonaisuus, jolla ohjataan yhteisten palveluiden lisäksi myös käytännön turvallisuuspalveluiden käytettävyyttä. Selonteon visio on varsin kunnianhimoinen. Lupaamalla maailman innovatiivisinta ja samalla turvallisinta paikkatietoa voi muodostaa yhtälön, jota ei kyetä resursoimaan. Toki vision saavuttamista tuskin pyritään absoluuttisesti mittaamaankaan, mutta idealistisuus voi viedä pohjaa resursoinnin ohjausratkaisuilta. Tämänkaltaisten visioiden haaste on tuttua mm. Suomen kansallisesta kyberturvallisuusstrategiasta vuodelta 2013. Ehkä tulisikin yleisesti harkita, mikä merkitys on selonteon visionäärisyydellä, koska se saattaa ohjata koko tekstin eräänlaiseen visiotilaan, jossa lopulta esitettyjen haasteiden ja ratkaisuesitysten välillä on vaikea tehdä eroa.

Selonteossa huomioidaan kokonaisturvallisuuden yleiset periaatteet ja elintärkeiden toimintojen turvaaminen kohtalaisen hyvin. Selonteossa esiintyvä ”kokonaisturvallisuuden tukeminen” edellyttäisi kuitenkin monissa kohdissa konkretisointia, eli tietoa siitä, mitä elintärkeitä toimintoja halutaan tosiasiallisesti paremmalla paikkatiedolla turvata ja tukea ja miten tämä käytännössä tapahtuisi.

Selonteon yksi heikkous on, että siinä käsitellään rinnakkain ja hieman sekaisin suuria linjoja ja konkreettisia toimenpiteitä. Jälkimmäiset linjaukset olisi voitu jättää konkretisoivaan toimeenpano-ohjelmaan, jossa niiden toteuttamiselle nimettäisiin vastuutaho. Tekstissä käytettiin paljon ”haaste – ratkaisu” ilmaisuja, joilla haluttiin esittää olemassa oleva ongelma sekä ratkaisu siihen. Tällaisten yksittäisten ratkaisujen tuominen selontekoon siten, että selostetaan esimerkiksi tietyn sovellusten ominaisuuksia, on epämääräistä ja tuskin edes tosiasiallisesti ratkaisu.

Valmistelleen ministeriön valmiuspäällikkö on esitellyt selonteon ministeriöiden valmiuspäällikkökokouksessa kesäkuussa 2018, jolloin kaikkien hallinnonalojen varautumisesta vastaavat virkamiehet viimeistään saivat tietoonsa selonteon ohjaavat linjaukset. Tämä on kokonaisturvallisuuden yhteensovittamisen kannalta hyvä ja kannatettava menettely – toki vielä parempi se olisi ollut esiteltynä jo valmisteluvaiheessa, jolloin esimerkiksi samanaikaisesti kehitettävän paikkatietoalustan ratkaisujen kytkeminen selonteon tavoitteisiin olisi ollut kiinteämpi. Kokonaisturvallisuuden toimintamalliin vaikuttavien hankkeiden käsittely jo valmisteluvaiheessa hallinnonalojen rajat ylittävissä Turvallisuuskomitean tai valmiuspäällikkökokouksen kaltaisissa yhteistoimintaelimissä olisi ylipäätään suositeltavaa.

2 Turvallisuuden ja varautumisen näkökulmasta

Avoimen tiedon jakaminen kaikille saatavina laadukkaina paikkatietopalveluina on erinomainen tavoite. Samoin päällekkäisten viranomaistietojen poistaminen edistää turvallisuustoimijoiden työtä. Tiedon välittämisen helppous ja paikkatietojen avoin lisääminen lisäävät toisaalta myös väärinkäytön riskiä. Tämä edellyttää viranomaisilta resursointia

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Turvallisuuskomitea
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
tk@turvallisuuskomitea.fi
www.turvallisuuskomitea.fi

yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen esimerkiksi sensitiivisen tiedon levittämiseltä.

Paikkatietojärjestelmien digitaalisuus edellyttää myös kyberturvallisuutta ja palveluiden jatkuvuuden varmistamista. Tämän toteuttaminen jo palveluiden rakentamisvaiheessa on osoittautunut kustannustehokkaimmaksi tavaksi.

Pääsihteeri Vesa Valtonen

Jakelu Eduskunnan Hallintovaliokunnan jäsenet

Tiedoksi Turvallisuuskomitean puheenjohtaja
Turvallisuuskomitean sihteeristö

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Turvallisuuskomitea
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
tk@turvallisuuskomitea.fi
www.turvallisuuskomitea.fi